

Sygn. akt I C 263/15

## WYROK

**W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 10 czerwca 2015 roku

**Sąd Okręgowy w Świdnicy Wydział I Cywilny**

w składzie :

**Przewodniczący SSO Jadwiga Wójcikiewicz**

**Protokolant Sylwia Jurkowska**

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2015 roku w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa **K. S.**

przeciwko **(...) S.A. z siedzibą w W.**

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda K. S. kwotę 100.000 zł (sto tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 22 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda K. S. kwotę 5.691,93 zł (pięć tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt jeden złotych dziewięćdziesiąt trzy grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu, oddalając wniosek dalej idący;

III. nakazuje stronie pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W., aby uiściła na rzecz Skarbu Państwa - Sąd Okręgowy w Świdnicy kwotę 3.000 zł tytułem brakującej części opłaty stosunkowej, od uiszczenia której powód był zwolniony.

Sygn. akt I C 263/15

## UZASADNIENIE

**Powód K. S.** w pozwie przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł na podstawie art. 446§4 k.c. o zasądzenie kwoty 75.000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami liczonymi od dnia 22 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty, na podstawie art. 446§3 k.c. kwoty 25.000 zł tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie się sytuacji życiowej powoda wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 22 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według załączonego spisu kosztów.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, iż w wyniku wypadku samochodowego w dniu (...) roku poniosła śmierć matka powoda B. S.. Strona pozwana (...) S.A. z siedzibą w W. ponosi odpowiedzialność za szkody jakich doznał powód, gdyż pojazd sprawcy wypadku, w dacie wypadku, był objęty ubezpieczeniem w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych u strony pozwanej. 4 lipca 2014 roku pełnomocnik powoda wezwał stronę pozwaną do zapłaty na rzecz powoda – tytułem zadośćuczynienia oraz odszkodowania za znaczne pogorszenie się sytuacji życiowej powoda po śmierci matki – kwot w wysokości: 120.000 zł tytułem zadośćuczynienia, 50.000 zł tytułem odszkodowania. Powód zgłosił swoje roszczenie stronie pozwanej mailowo 4 lipca 2014 roku. Wcześniej to jest w dniu 6 lutego 2009 roku została zawarta ugoda między przedstawicielem ustawowym powoda, a pozwaną, gdyż powód w dacie zawarcia ugody był małoletni – miał 15 lat. Na podstawie zawartej ugody strona

pozwana wypłaciła na rzecz powoda odszkodowania na podstawie art. 446§3 k.c. i zadośćuczynienie na podstawie art. 446§4 k.c. w łącznej kwocie 50.000 zł. Powołując się na w/w ugody strona pozwana odmówiła wypłaty dalszych świadczeń twierdząc, że roszczenia w sprawie zostały wyczerpane, ponieważ osoby zawierające ugody oświadczyły w imieniu powoda, że ugoda zaspokaja roszczenie odszkodowawcze powoda. Powód podniósł, że powołana ugoda została zawarta bez zgody sądu opiekuńczego, powód w dacie zawarcia ugody był małoletni – miał 15 lat i dlatego ugoda w części dotyczącej oświadczenia, że kwota ugody wyczerpuje roszczenia małoletniego, jest nieważna. Z chwilą śmierci mamy dotychczasowe życie powoda zmieniło się diametralnie. Nagle i niespodziewanie zabrakło osoby, która bezgranicznie kochała, tuliła, wspierała, uczyła i starała się wychować na dobrego i szczęśliwego człowieka. Powód nie potrafił sobie z tym poradzić, zaczął opuszczać się w nauce. Powód do dziś nie pogodził się ze śmiercią matki, wciąż odczuwa jej brak i tęskni za nią. Powód często rozmawia z bliskimi o matce, ogląda jej zdjęcia, często odwiedza jej grób na cmentarzu. Zadośćuczynienie którego dochodzi powód ma zrekompensować mu krzywdę jakiej będzie doznawał w trakcie całego swego życia wskutek tego, że na zawsze stracił matkę. Ustalając rozmiar doznanej krzywdy należy wziąć pod uwagę to, że powoda łączyły szczególnie silne więzi ze zmarłą matką, oraz to że dorastał bez matki, na zawsze został pozbawiony jej miłości, poświęcenia i wsparcia. Tragiczna śmierć matki powoda znacznie pogorszyła sytuację finansową rodziny, w tym powoda. Niespodziewanie bowiem zabrakło osoby, która prowadziła dom, opiekowała się dziećmi, chodziła na wywiadówki, zabrakło drugiej pensji w domowym budżecie. Ponadto już sama utrata przez dziecko osobistych starań matki o jego utrzymanie i wychowanie stanowi o pogorszeniu się sytuacji życiowej dziecka.

**Strona pozwana (...) S.A. z siedzibą w W.** wniosła o oddalenie powództwa, zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

Strona pozwana podniosła, że sprawca wypadku, w którym śmierć poniosła B. S., był objęty zawartą ze stroną pozwaną umową obowiązkowego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów. Strona pozwana w pierwszej kolejności zarzuciła, że na mocy zawartej w dniu 6 lutego 2009 roku ugody powód oświadczył, że kwota 50.000 zł zaspokaja w całości jego roszczenia odszkodowawcze w związku z wypadkiem z (...) roku i wobec tego powództwo w całości zasługuje na oddalenie. Odnośnie zadośćuczynienia strona pozwana, podtrzymała stanowisko zajęte na etapie postępowania likwidacyjnego, uznając, iż wypłacone dotychczas zadośćuczynienie jest odpowiednie w świetle art. 446§4 k.c. i nie stanowi kwoty zaniżonej, niespełniającej funkcji kompensującej. Żądanie dalszego odszkodowania w wysokości 25.000 zł z tytułu znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej na zasadzie art. 446§3 k.c. jest nieudowodnione i nieuzasadnione przesłankami odszkodowania. Odszkodowanie z tego przepisu obejmuje szkodę majątkową prowadzącą do znacznego pogorszenia sytuacji życiowej osoby najbliższej, nie obejmuje natomiast szkody niemajątkowej tj. krzywdy. U powoda nie zostały rozpoznane schorzenia mające bezpośrednie i wymierne przełożenie na jego sferę majątkową. Nie jest wystarczające wykazanie samego faktu pogorszenia się sytuacji życiowej powoda po stracie matki, lecz należy udowodnić, że nastąpiło ono w stopniu znacznym. Przy ocenie należnego powodowi odszkodowania, należy uwzględnić fakt otrzymywania przez powoda renty ZUS w wysokości 1.154,74 zł miesięcznie, oraz renty wypłacanej przez pozwanego kwartalnie w kwocie 786 zł.

#### **Sąd ustalił następujący stan faktyczny:**

W dniu (...) roku na drodze (...)B.–Z.w wypadku drogowym, na skutek zderzenia samochodów, śmierć poniosła matka powoda B. S.. Matka powoda miała wówczas czterdzieści siedem lat. Postępowanie zostało zawieszone z uwagi na niemożność wykonania czynności procesowych z udziałem sprawcy wypadku I. C..

**Dowód:** pismo Prokuratora Rejonowego w Ząbkowicach Śląskich z 10 listopada 2008 roku k. 17,

pismo Prokuratora Rejonowego w Ząbkowicach Śląskich z 17 grudnia 2014 roku k. 18,

odpis skrócony aktu zgonu B. S. k. 20,

odpis skrócony aktu urodzenia K. S. k. 21,

Powód w chwili śmierci mamy miał czternaście lat, matka była wówczas dla niego najważniejszą osobą w życiu. Powoda wiązały bardzo bliskie relacje ze zmarłą matką B. S.. Matka powoda była spokojną, rodzinną kobietą. Po śmierci matki powód musiał sam o siebie zadbać, wcześniej miał wsparcie w matce, rozmawiał z nią. Powód bardzo przeżył śmierć matki, przez parę miesięcy nie było z nim praktycznie kontaktu, do chwili obecnej powód nie pogodził się ze śmiercią matki. Powód często widzi obraz matki po wypadku, ma koszmary senne z udziałem matki, raz w tygodniu odwiedza jej grób na cmentarzu. Wsparcie rodziny nie mogło powodowi zastąpić matki. Przed wypadkiem tworzyli oni szczęśliwą rodziną, razem spędzali wolny czas, jeździli na wycieczki, do rodziny. Po śmierci matki powód wraz z bratem i ojcem nie jeżdżą już na wycieczki, do rodziny, święta nie są już takie ważne. Powód po śmierci matki szybko dojrzał, przestał być wesołym chłopakiem. Powód korzystał z konsultacji u szkolnego psychologa.

**Dowód:** zdjęcia k. 30 – 32,

zeznania świadka Ł. S. k. 131 v – 132,

zeznania powoda K. S. k. 132 v – 133,

Po śmierci matki w rodzinie powoda zaczęły się problemy finansowe, zmarła matka powoda zarabiała kwotę zbliżoną do zarobków ojca. Brat powoda świadek Ł. S. zrezygnował ze studiowania, bowiem nie było środków finansowych. Powód po śmierci matki pobierał rentę rodzinną. Powód od szesnastego roku życia pracuje fizycznie. Powód K. S. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą F.T.H.U. (...) K. S. z zakresu działalności usługowej związanej z przeprowadzkami. Powód otrzymuje z ZUS rentę w wysokości 1.154,74 zł. Powód spłaca zaciągnięty kredyt. Ojciec powoda nie pracuje ze względu na stan zdrowia. Powód obecnie uczęszcza do Policealnej Szkoły (...) Centrum (...) w K.. Powód nie zdał matury z jednego przedmiotu. Powód chciałby studiować na Politechnice mechanikę. Przed śmiercią matki powód uczył się bardzo dobrze, matka powoda chciała, aby powód studiował, po śmierci matki powód pogorszył się w nauce, miał średnią ocenę między mierną a dostateczną.

**Dowód:** zaświadczenie z (...) k. 40,

zaświadczenie z 10 grudnia 2014 roku k. 42,

potwierdzenie przelewu k. 53,

umowa o kredyt ekspresowy k. 45,

zeznania świadka Ł. S. k. 131 v – 132,

zeznania powoda K. S. k. 132 v – 133,

6 lutego 2009 roku ojciec powoda jako jego przedstawiciel ustawowy zawarł ze stroną pozwaną (...) S.A. we W. ugodę, na podstawie której strona pozwana (...) S.A. zobowiązała się wypłacić przedstawicielowi ustawowemu powoda K. S., jako naprawienie szkody będącej następstwem wypadku komunikacyjnego z (...) roku, w wyniku którego śmierć poniosła matka B. S., kwotę 50.000 zł tytułem stosownego odszkodowania i zadośćuczynienia na podstawie art. 446§3 k.c. i art. 446§4 k.c. Przedstawiciel ustawowy powoda przyjął tę kwotę uznając, iż zaspokaja ona całkowicie roszczenia odszkodowawcze powoda z wyłączeniem roszczeń rentowych. Ojciec powoda otrzymane pieniądze ulokował w (...) G. i je utracił. Powód 19 marca 2009 roku otrzymał jeszcze od strony pozwanej kwotę 11.000 zł świadczenia z tytułu śmierci ubezpieczonego.

Powód mailem z 4 lipca 2014 roku wezwał stronę pozwaną do wypłaty zadośćuczynienia na podstawie art. 446§4 k.c. z tytułu śmierci matki B. S. w kwocie 120.000 zł, oraz do wypłaty odszkodowania na podstawie art. 446§3 k.c. z tytułu znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej powoda po śmierci matki B. S. w kwocie 50.000 zł.

Strona pozwana w piśmie z 21 sierpnia 2014 roku skierowanym do powoda poinformowała, iż nie znajduje podstaw do dokonania dopłaty w związku ze śmiercią matki. Strona pozwana wskazała, iż roszczenia zostały wyczerpane, gdyż w toku prowadzonego postępowania likwidacyjnego 6 lutego 2009 roku została zawarta ugoda, a uprawniony do zawarcia ugody oświadczył, iż zaspokaja ona całkowicie jego roszczenia odszkodowawcze wynikające ze śmierci B. S..

Powód ponownie 14 stycznia 2014 roku wezwał stronę pozwaną do wypłaty zadośćuczynienia w kwocie 120.000 zł, oraz odszkodowania w kwocie 50.000 zł.

**Dowód:** ugoda z 6 lutego 2009 roku k. 23,

wezwanie do zapłaty strony pozwanej z 4 lipca 2014 roku k. 21,

pismo z 19 marca 2009 roku Centrum Likwidacji S. we W. k. 100,

pismo strony pozwanej z 21 sierpnia 2014 roku k. 24,

odpis pisma powoda z 14 stycznia 2015 roku k. 26 – 27,

oświadczenie powoda z 9 grudnia 2014 roku k. 38,

zeznania świadka Ł. S. k. 131 v – 132.

### **Sąd zważył:**

Zdaniem Sądu powództwo w całości zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie strona pozwana nie kwestionowała tego, że sprawca wypadku, w którym zginęła matka powoda posiadał u strony pozwanej ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe z ruchem tych pojazdów.

Strona pozwana w pierwszej kolejności podniosła, iż powództwo podlegało oddaleniu już tylko z tego względu, że na mocy zawartej ugody z 6 lutego 2009 roku powód oświadczył, że kwota 50.000 zł zaspokaja w całości jego roszczenie odszkodowawcze w związku z wypadkiem z (...). W imieniu powoda taką ugodę zawarł jego ojciec, albowiem powód był wówczas małoletni. Zgodzić się należy z powodem, iż ugodę tą należy uznać za nieważną, bowiem ojciec powoda zawarł ją bez zgody sądu opiekuńczego. Zgodnie z art. 101 § 3 k. r. i o. rodzice nie mogą bez zezwolenia sądu opiekuńczego dokonywać czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu ani wyrażać zgody na dokonywanie takich czynności przez dziecko. Powołując się na wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 24 września 2014 roku, I ACa 425/14, opubl. LEX nr 1544878, podnieść należy, że czynności dyspozycyjne podejmowane w postępowaniu sądowym przez rodziców w imieniu małoletniego dziecka, takie jak zawarcie ugody w sprawach wykraczających poza bieżącą administrację jego majątkiem, a więc między innymi w sprawie o dział spadku, znoszenie współwłasności, czy w sprawie należnego dziecku odszkodowania należą do kategorii czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu w rozumieniu art. 101 § 3 k.r.o. Akty takie wymagają zatem zezwolenia sądu opiekuńczego. Czynność prawna dokonana przez przedstawiciela ustawowego, w sprawach przekraczających zwykły zarząd, bez zezwolenia sądu opiekuńczego jest nieważna. Jest to czynność bezwzględnie nieważna, jako sprzeczna z art. 58 § 1 k.c. Zezwolenia sądu opiekuńczego nie może zastąpić ocena sądu orzekającego w sprawie majątkowej. Postępowanie o udzielenie zezwolenia odbywa się w trybie postępowania nieprocesowego. U podłoża bowiem przepisu art. 101 § 3 k.r.o. leży dobro małoletniego dziecka i ochrona jego interesów majątkowych. Zawarcie ugody zawierającej zarówno czynności przysparzające jak i rozporządzającym, w niniejszej sprawie jest to uzyskanie kwoty 50.000 zł tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia, oraz uznanie, że kwota taka zaspokaja roszczenia odszkodowawcze powoda należy ocenić, jako czynność przekraczającą zwykły zarząd majątkiem małoletniego wówczas powoda w rozumieniu art. 101 § 3 k.r.o. Czynność taka w istocie zagrażała majątkowym interesom małoletniego powoda, gdyż pozbawia go odszkodowania i zadośćuczynienia, którego mógł dochodzić od strony pozwanej. Taki pogląd wyraził również Sąd Najwyższy m.in. w wyroku z dnia 5 lutego 1999 roku, III CKN 1202/98, opubl. LEX nr 1213617, w orzeczeniu z dnia 5 marca 1962 r.

4 CR 578/61 OSNCP 1963 z. 6, poz. 12. Podkreślić należy, że ugoda sądowa zawarta w imieniu powoda przez jego ówczesnego przedstawiciela ustawowego - ojca miała charakter przysparzający, ale jednocześnie i rozporządzający, albowiem ojciec powoda zdecydował, że przyjmie w imieniu małoletniego odszkodowanie i zadośćuczynienie w kwocie 50.000 zł, ale jednocześnie w imieniu małoletniego oświadczył, że kwota ta zaspokaja w całości roszczenia odszkodowawcze. Na przyjęcie odszkodowania i zadośćuczynienia nie była konieczna zgoda sądu opiekuńczego, gdyż ta czynność miała charakter czynności zachowawczej, natomiast pozbawienie małoletniego powoda dochodzenia innych roszczeń wynikających z odpowiedzialności za śmierć matki jest czynnością o charakterze rozporządzającym, na którą konieczna była zgoda Sądu opiekuńczego, a jej brak powoduje, iż ugoda w tej części jest bezwzględnie nieważna.

Powód zażądał od strony pozwanej kwotę 75.000 zł tytułem zadośćuczynienia na podstawie art. 446 § 4 k.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Przepis ten został dodany na podstawie ustawy z dnia 30 maja 2008 roku (Dz. U. z 2008 roku Nr 116, poz. 731) i wszedł w życie dniem 3 sierpnia 2008 roku. Artykuł 446 § 4 k.c. jest reakcją ustawodawcy na konieczność zwiększenia ochrony ofiar zdarzeń kryminalnych. Celem normy z art. 446 § 4 k.c. jest zapewnienie możliwości zaspokojenia szkody, obejmującej krzywdę osób bliskich bezpośrednim ofiarom deliktu, poprzez uzyskanie pieniężnego ekwiwalentu w wysokości rekompensującej ujemne doznania psychiczne i w części fizyczne. Złożoność problematyki zaspokajania szkody w sferze niemajątkowej, trudnej do ustalenia i oszacowania, spowodowała, że ustawodawca wprowadził szczególne rozwiązanie zapewniające sądom orzekającym pewien luz decyzyjny (tzw. prawo sędziowskie) (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2014 r. IV CSK 631/13, opubl. LEX nr 1511144). Judykatura przyjęła, że roszczenie najbliższych członków rodziny zmarłego o przyznanie stosownego zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę na podstawie art. 446 § 4 k.c., które zmierza do zaspokojenia szkody niematerialnej, jest rodzajowo i normatywnie odmienne od roszczenia o przyznanie stosownego odszkodowania z art. 446 § 3 k.c., które wymaga wykazania szkody majątkowej polegającej na znacznym pogorszeniu sytuacji życiowej najbliższych członków rodziny poszkodowanego, który zmarł wskutek wynikłego z czynu niedozwolonego uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2009 r., I PK 97/09, LEX nr 558566). Na rozmiar krzywdy mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia, roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał znaleźć się w nowej rzeczywistości i zdolność jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego (wyrok Sądu Najwyższego z 3 czerwca 2011 roku, III CSK 279/10, opubl. LEX nr 898254). Należy przy tym pamiętać, że zadośćuczynienie przewidziane w art. 446 § 4 k.c. powinno mieć przede wszystkim kompensacyjny charakter. Nie może zatem stanowić zapłaty symbolicznej, ale musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość.

Zdaniem Sądu niewątpliwym jest, iż powód K. S. doznał krzywdy na skutek śmierci swej matki. Zdaniem Sądu szczególne znaczenie w niniejszej sprawie ma wiek w jakim powód utracił matkę. Powód miał wówczas czternaście lat, a więc był jeszcze dzieckiem, a dla każdego dziecka matka jest kimś najbliższym. Dopiero w późniejszym wieku to jest w wieku około dwudziestu lat te priorytety ulegają zmianie i wówczas najbliższą osobą staje się mąż, żona. Zdaniem Sądu powód na skutek wypadku, w którym zginęła jego matka utracił najbliższą sobie osobę. Tym bardziej, że powoda z matką łączył bardzo bliskie relacje, mógł zawsze liczyć na jej wsparcie, rozmowę, matka powoda była bardzo ciepłą i rodzinną kobietą. Powód musiał szybciej wydorosnąć, a załamanie jakiego doznał było widoczne chociażby w tym, że opuścił się w nauce, nie poszedł na wymarzone studia. Życie powoda się załamało, dla niego nic nie będzie takie jak przed śmiercią matki. Powód korzystał z porad psychologa, ale do chwili obecnej nie pogodził się ze śmiercią matki.

Wszystkie te okoliczności rzutują na rozmiar krzywdy jakiej powód doznał na skutek śmierci swej matki. Zadośćuczynienie określone w art. 446 § 4 k.c. jest świadczeniem, które w pewnym stopniu winno zniwelować cierpienia psychiczne po śmierci osoby najbliższej. Przy orzekaniu o wysokości tego świadczenia sąd ocenia całokształt okoliczności sprawy, a więc także wiek poszkodowanego, stopień krzywdy, który łączy się z brakiem pomocy i opieki osoby najbliższej. Odszkodowanie powinno więc uwzględniać długotrwale i trudne do oszacowania następstwa

śmierci, a także ból związany z przeżytym wstrząsem psychicznym i utratą więzi rodzinnych (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 9 października 2014 roku, I ACa 684/14, opubl. LEX nr 1544923. Dotychczas wypłacone przez stronę pozwaną świadczenie w kwocie 25.000 zł jest w ocenie Sądu za niskie. Zdaniem Sądu zasądzenie dalszej kwoty 75.000 zł zadośćuczynienia, a więc przyznanie łącznie kwoty 100.000 zł będzie kwotą adekwatną do rozmiaru krzywdy powoda.

Sąd oddalił wniosek dowodowy z opinii biegłego psychologa. Sąd miał na uwadze uzasadnienie do wyroku wydanego przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu z 14 czerwca 2013 roku w sprawie sygn. akt I ACa 539/13, w którym Sąd Apelacyjny wskazał, iż dowód z opinii biegłego psychologa jest w tego typu sprawach całkowicie zbędny dla rozstrzygnięcia. Przepis art. 446§4 k.c., ani przepis art. 448 k.c. w zw. z art. 24§1 k.c. nie wiąże wystąpienia krzywdy ze szkodą ujętą w kategoriach medycznych. Mierzenie skali cierpienia osoby, która nie doznała uszkodzenia ciała i rozstroju zdrowia, pozostaje poza możliwościami dowodowymi Sądu i ubezpieczyciela. Aktualny stan wiedzy nie pozwala na udowodnienie rozmiaru uczuć i przywiązania, czy też ich braku. Ocena krzywdy powinna być dokonana w oparciu o znaczenie dobra osobistego, które zostało naruszone tj. prawa do życia w pełnej rodzinie. W tej sytuacji rozmiar krzywdy jakiej powód doznał na skutek śmierci matki Sąd ocenił na podstawie dowodu z zeznań świadka Ł. S. i powoda, którym to zeznaniom spójnym i logicznym w pełni dał wiarę.

Powód żądał również zasądzenia kwoty 25.000 zł tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie się sytuacji życiowej powoda na podstawie art. 446 § 3 Kodeksu cywilnego, który stanowi, że Sąd może ponadto przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli wskutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej.

Podstawą przyznania odszkodowania z tego przepisu jest "znaczne pogorszenie sytuacji życiowej", a więc nie tylko obecnej sytuacji materialnej, lecz także utrata realnej możliwości polepszenia warunków życia i realizacji planów życiowych. Pogorszenie musi mieć charakter obiektywny i wynikać ze śmierci osoby najbliższej. Decydujące nie są subiektywne odczucia pośrednio poszkodowanego, ale kryteria obiektywne. Szkody takie zachodzą np. w przypadku utraty małżonka, ojca lub matki przez małoletnie dzieci. Szkody te, jakkolwiek w swej istocie są szkodami niematerialnymi, to jednak w pewnym stopniu są szkodami materialnymi, gdyż niektóre czynności z zakresu pomocy, opieki, wychowania itp. mogą być wykonane odpłatnie przez inne osoby. Oczywiście ściśle, pieniężne określenie rozmiarów tych szkód jest niemożliwe i dlatego wchodzi w grę przyznanie „stosownego odszkodowania” na podstawie art. 446 § 3 kc. Pogorszenie sytuacji życiowej, przewidziane w art. 446 § 3 kc, zachodzi zarówno wtedy, gdy szkody spowodowane przez śmierć osoby najbliższej mają w pewnym stopniu charakter materialny, wykraczający poza ramy art. 446 § 1 i 2, jak i wówczas, gdy szkody te takiego charakteru wprawdzie nie mają, lecz polegają na obiektywnym pogorszeniu pozycji życiowej danej osoby w świecie zewnętrznym. Wobec dodania § 4 do art. 446 kc będącego podstawą do naprawienia krzywdy wyrządzonej śmiercią członka rodziny, § 3 tego artykułu może być podstawą prawną do kompensaty jedynie szkody majątkowej. Znaczne pogorszenie sytuacji życiowej, o którym mowa w art. 446 § 3 k.c., obejmuje niekorzystne zmiany bezpośrednio w sytuacji materialnej najbliższych członków rodziny zmarłego (niewyczerpujące hipotezy art. 446 § 2 k.c.), jak też zmiany w sferze dóbr niematerialnych, które rzutują na ich sytuację materialną. Sam ból, poczucie osamotnienia, krzywdy i zawiedzionych nadziei po śmierci matki nie stanowią podstawy do żądania odszkodowania. Jeśli jednak te negatywne emocje wywołały chorobę, osłabienie aktywności życiowej i motywacji do przezwyciężania trudności dnia codziennego, to, bez szczegółowego dociekania konkretnych zdarzeń lub stopnia ich prawdopodobieństwa, można na zasadzie domniemania faktycznego (art. 231 k.p.c.) przyjąć, że pogorszyły one dotychczasową sytuację życiową osoby z najbliższego kręgu rodziny zmarłego. Prawidłowa wykładnia określenia "stosowne odszkodowanie" w art. 446 § 3 k.c. powinno uwzględniać nie tylko okoliczności konkretnej sprawy, ale także wartość ekonomiczną odszkodowania. Musi ono wyrażać taką kwotę, która odczuwalna jest jako realne, adekwatne przysporzenie zarówno przez uprawnionego, jak i z obiektywnego punktu widzenia uwzględniającego ocenę większości rozsądnie myślących ludzi (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2004 roku, IV CK 445/03, opubl. LEX nr 173555). Jednocześnie należy wskazać, iż posłużenie się w art. 446 § 3 k.c. przez ustawodawcę terminem "stosowne odszkodowanie" jest konsekwencją założenia, że ściśle pieniężne określenie rozmiarów szkód, będących następstwem znacznego pogorszenia sytuacji życiowej, nie jest możliwe. Użycie w art.

446 § 3 k.c. terminu "stosowne odszkodowanie" skłania więc do poglądu, że przepis ten ma być podstawą prawną do rekompensowania szkód w zasadzie pieniężnie niewymiernych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1998 roku, III CKN 624/97, opubl. LEX nr 519988). Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, zdaniem Sądu wynika, że u powoda doszło do szczególnego osłabienia aktywności życiowej, przed śmiercią matki powód uczył się bardzo dobrze, miał plan studiowania na politechnice mechaniki. Po śmierci mamy uczył się słabo, obecnie nie zdał matury i jak na razie zaprzepaścił swoje szanse na studiowanie. Poza tym sytuacja materialna rodziny po śmierci matki powoda uległa znacznemu pogorszeniu. Rodzice powoda zarabiali porównywalne kwoty, po śmierci matki zabrakło jej pensji, a pobierana przez powoda renta nie zrekompensowała tego. Powód musiał już od szesnastego roku zaczął pracować fizycznie. Zmarła matka w chwili swej śmierci miała czterdzieści siedem lat, więc mogła pracować jeszcze przez ponad trzynaście lat i powód mógł w tym czasie liczyć na jej finansową pomoc. W tych okolicznościach zdaniem Sądu zasadna jest kwota 50.000 zł i dlatego Sąd zasądził na rzecz powoda kwotę 25.000 zł tytułem dalszego odszkodowania w związku ze znacznym pogorszeniem sytuacji życiowej powoda będącej następstwem śmierci matki B. S..

Wierzycielowi co do zasady należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego liczone od daty wymagalności roszczenia (art. 481 § 1 kc). Sąd zasądził odsetki ustawowe w oparciu o art. 14 ust. 1 ustawy z 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 roku, Nr 124, poz. 1152 ze zm.) zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Powód wezwał stronę pozwaną do zapłaty kwoty 120.000 zł tytułem zadośćuczynienia z art. 446 § 4 k.c., oraz kwoty 50.000 zł tytułem odszkodowania z art. 446 § 3 k.c. mailem nadanym stronie pozwanej 4 lipca 2014 roku, strona pozwana w żaden sposób nie zakwestionowała tego, iż takowe wezwanie otrzymała, oraz daty jego otrzymania, zatem Sąd uznał za zasadne dochodzenie przez powoda odsetek od żądanego odszkodowania i zadośćuczynienia od 22 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. Na koszty poniesione przez powoda składają się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł, 91,93 zł koszt stawiennictwa pełnomocnika na rozprawę w dniu 10 czerwca 2015 roku, oraz 2.000 zł uiszczony opłaty od pozwu.

Zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. tekst jedn. z 2013 roku, poz. 490) zasądzając opłatę za czynności radcy prawnego z tytułu zastępstwa prawnego, sąd bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy pełnomocnika, a także charakter sprawy i wkład pracy pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. Podstawę zasądzenia opłaty, o której mowa w ust. 1, stanowią stawki minimalne określone w rozdziałach 3-4. Opłata ta nie może być wyższa niż sześciokrotna stawka minimalna ani przekraczać wartości przedmiotu sprawy. W myśl § 6 pkt 6 cytowanego rozporządzenia stawki minimalne wynoszą przy wartości przedmiotu sprawy powyżej 50.000 zł do 200.000 zł - 3.600 zł. Zdaniem Sądu nakład pracy pełnomocnika, oraz stopień skomplikowania sprawy nie uzasadnia przyznania wynagrodzenia dla pełnomocnika w podwójnej wysokości.

Sąd nakazał stronie pozwanej, aby uiściła na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Świdnicy kwotę 3.000 zł tytułem części opłaty stosunkowej, od uiszczenia której powód był zwolniony. Na podstawie art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. tekst jedn. z 2014 roku, poz. 1025 ze zm.) - kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąża przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Wartość zasądzanego roszczenia to kwota 100.000 zł, a więc opłata stosunkowa od zasądzanego roszczenia wynosi 5.000 zł, powód uiścił opłatę od pozwu

w kwocie 2.000 zł, wobec powyższego strona pozwana powinna uiścić na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Świdnicy kwotę 3.000 zł tytułem brakującej części opłaty stosunkowej.